

FREDRIKSTAD KOMMUNE

ELINGAARD PARKERINGSLØSNING

-

SHA - plan

PÖYRY NORWAY AS

Hundskinnveien 96

1711 SARPSBORG

Org. nr. 934948262

Tel. +47 69 97 34 00

e-post poyry.norway@poyry.com

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	3
2	Organisasjon og ansvar	4
3	Omfang og fremdriftsplan	5
3.1	Fremdriftsplan	5
4	Myndighetskrav og rammebetingelser	6
5	Mål	7
6	Praktisk gjennomføring	8
6.1	Informasjon	8
6.2	Vernerunder	8
6.3	Avvik	9
6.4	Konsekvenser ved brudd på bestemmelser	9
6.5	Sertifikater	10
6.6	ID-kort	10
7	Krav til gjennomføring av SHA-tiltak i anleggsperioden	10
7.1	Risiko og sikkerhet på anleggsplassen	10
7.2	Sikring av anleggsområdet	11
7.3	Graving	12
7.4	Kjemiske stoffer – støv og gasser	12
7.5	Lagring av materialer og utstyr	12
7.6	Miljøpåvirkning	13
7.7	Orden og renhold - avfallsbehandling	13
7.8	Handlingsplan ved ulykke	13
7.9	Sluttrapport	13
8	Vedlegg 1 - Avviksskjema	14
9	Vedlegg 2 – Sikker jobb analyse	15
10	Vedlegg 3 - Handlingsplan ved Ulykke	16
11	Vedlegg 4: Skjema – Mulige hendelser	17

Revisjon			
Dato	Endring	Utarbeidet av:	Godkjent av:
11.10.2019	For tilbudsfasen	Vigdis Wennergberg	Frank Tore Olsen

1 Innledning

Fredrikstad kommune (FK) er byggherre og har ansvaret for å planlegge og gjennomføre anleggsvirksomheten slik at Sikkerhet, Helse- og Arbeidsmiljø (SHA) blir fulgt opp i alle faser av prosjektet for å sikre et prosjekt uten skader på mennesker eller miljø.

Denne SHA-planen dekker følgende anlegg:

Elingaard parkeringsløsning

Prosjektet går ut på at det skal etableres flere parkeringsplasser ved Elingaard for å bedre parkeringstilbudet. Parkeringsplass 1 gjelder en utvidelse av dagens hovedparkering på selve gårdstunet (ca. 1400m²). Parkeringsplass 2 er etablering av en ny parkeringsplass. (ca. 1110m²). I tillegg er det bedt om pris på en opsjon for drenering/grøfting av dyrket mark (ca. 2890m²). Dette for å kunne bruke dette jordet som utvidet parkeringsplass ved ekstra store behov.

For parkeringsplass 1 og 2 vil dette i hovedsak omfatte følgende:

- Fjerning av eksisterende vegetasjon og vegetasjonsdekke
- Gjenfylle med egnet masse for etablering av parkeringsplasser

Om opsjon for drenering/grøfting iverksettes vil dette omfatte følgende:

- Nyetablering av dreneringsledninger (grøftearbeider og rørarbeider)

Prosjektet på Elingaard vil foregå i et område med spredt bebyggelse, hvor det må tas noe hensyn til beboere og ferdsel.

SHA-planen skal fungere som dokumentasjon på at Fredrikstad kommune som byggherre oppfyller sine forpliktelser og krav som fremgår av Byggherreforskriften (BHF).

Planen skal ettersom arbeidet med prosjektet skrider frem, revideres og ajourføres ved behov av koordinatorene for prosjektering (KP) og utførelse (KU).

Denne SHA-planen tilfredsstiller Arbeidstilsynets krav til plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. I tillegg omfatter planen viktige forhold som har eller kan få betydning for det ytre miljø.

Det er en klar målsetting at anleggsperioden skal gjennomføres uten alvorlige ulykker på mennesker eller miljø. Arbeidet skal tilrettelegges og følges opp slik at arbeidstakere får en positiv opplevelse av arbeidssituasjonen.

For å sikre dette er anleggsplassen planlagt, organisert og kontrollert i henhold til intensjoner i Byggherreforskriften. Denne SHA-plan er et ledd i dette, og det henstilles til alle parter å bidra til at målsettingen kan oppnås. Det skal legges vekt på å benytte tekniske og organisasjonsmessige løsninger som minimaliserer risiko for helseplager og ulykker og som etterlever krav i lover og forskrifter.

Alle på anleggsplassen plikter å overholde de krav som fremgår av denne SHA-planen, samt relevante lover og forskrifter.

Entreprenører må dokumentere hvordan kravene i denne SHA-planen skal følges opp. De skal ha nødvendige prosedyrer tilpasset risikoforhold i dette prosjektet som sikrer at arbeidet kan utføres på en best mulig måte i forhold til helse, miljø og sikkerhet.

Forkortelser:

BHF:	Byggherreforskriften
SHA:	Sikkerhet, Helse og Arbeidsmiljø
HMS:	Helse, Miljø og Sikkerhet
KP:	SHA-koordinator i prosjekteringsfasen
KU:	SHA-koordinator i utførelsesfasen
FK:	Fredrikstad kommune
KS:	Kvalitetssystem
IK:	Internkontroll

2 Organisasjon og ansvar

Aktør	Oppgave/ansvar i forhold til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)
Byggherre/ Prosjektleder: <i>Robert Seielstad Dahl, Fredrikstad kommune</i>	Har overordnet ansvar for - denne SHA-planen - å sende forhåndsmelding til Arbeidstilsynet region Østfold og Akershus. Er byggherrens kontaktperson i prosjektet og skal motta rapporter fra koordinator vedrørende SHA i byggefasen. Skal påse at koordinatoren utfører de oppgaver som er pålagt og jevnlig følge opp koordinatoren. Har ansvaret med å sende forhåndsmelding til Arbeidstilsynet senest 1 uke før anleggsstart. Meldingen skal slås opp på anleggsplassen.
Byggherrens representant: <i>Robert Seielstad Dahl, Fredrikstad kommune</i>	Byggherrens representant skal utføre pliktene etter BHF på byggherrens vegne.
SHA-koordinator Prosjektering (KP): <i>Vigdis Wennersberg, Pöyry Norway AS</i>	Har ansvar for å prosjektere anlegget i henhold til byggherrens ønsker, krav og gjeldende lover, forskrifter og standarder, samt koordinere prosjekteringen slik at hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø blir ivaretatt, inkludert utarbeidelse av SHA-plan.

SHA-koordinator Utførelse/(KU): Robert Seielstad Dahl, Fredrikstad kommune	Har som koordinator for utførelse bl.a. ansvar for å - følge opp risikoforhold i byggherrens plan for SHA - følge opp at det utarbeides tidsplaner som sikrer til strekkelig tid til utførelse av de forskjellige arbeidsoperasjoner - følge opp at leverandører gjennomfører planen for SHA - Koordinere leverandørers arbeid som kan påvirke hverandre med SHA, inkl. samarbeid mellom disse - Sørge for at leverandører følger opp SHA krav i BHF - Sørge for at det føres oversiktslister
Entreprenør:	Har bl.a. ansvar for å: - følge SHA-planen og byggherrens anvisninger, herunder dokumentere hvordan kravene i denne SHA-planen skal følges opp - legge fram nødvendige rutiner tilpasset risikoforhold i dette prosjektet som sikrer at arbeidet kan utføres på en best mulig måte i forhold til SHA for egne ansatte og for 3. person som berøres av arbeidene - organisere sikkerhetsarbeidet på byggeplassen - gjennomføre vernerunder, rapportere om og følge opp avvik - gi nødvendig informasjon til KP/KU - rapportere om hendelser/avvik med følger for SHA og framdrift i henhold til avtale

Grunnlaget for SHA på byggeplassen er denne SHA-plan og entreprenørens IK/KS-system, inkludert rutiner og dokumentasjon. Alle avtaler med eventuelle underentreprenører skal inneholde likelydende bestemmelser om SHA knyttet til arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og rapportering til byggherren som anvendt i dette avtaledokumentet.

Den del av entreprenørens IK-system som vedrører bedriftens kontraktsarbeider i dette prosjektet, samt annen relevant dokumentasjon knyttet til SHA-planen, skal forefinnes på byggeplassen. Byggherren forbeholder seg retten til å revidere entreprenørens dokumentasjon når som helst.

3 Omfang og fremdriftsplan

Fredrikstad kommune skal som nevnt i punkt 1 etablere 2 parkeringsplasser ved Elingaard, samt vurdere om et tilstøtende jorde skal grøftes/dreneres.

3.1 Fremdriftsplan

Byggherren, i samarbeid med prosjekterende, vil utarbeide detaljerte framdriftsplaner i tiden fram mot byggestart. Tilsvarende vil bli gjort i selve byggefasen.

I disse planene skal det settes av tilstrekkelig tid til at sikkerhet, helse og arbeidsmiljø samt byggherrens krav til kvalitet kan ivaretas.

Framdriftsplan før byggestart er vist nedenfor. Mer detaljert plan blir lagt opp med entreprenør.

Hva	Dato
Utlysning	18.10.2019
Tilbudsbefaring	24.10.2019 kl.12:00
Innlevering Entreprenør	04.11.2019 kl.12:00
Anleggsstart	Forventet anleggsstart 18.11.2019 forutsatt at byggesøknad er godkjent.
Ferdigstillelsesfrist	20.12.2019

4 Myndighetskrav og rammebetingelser

En rekke lover og forskrifter definerer krav i forhold til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved bygging. Under prosjektering og utbygging må det tas hensyn til disse kravene, slik at sikkerhet planlegges og risiko reduseres i størst mulig grad.

Det gjøres oppmerksom på at Entreprenøren selv er ansvarlig for å ha kjennskap til de lover, forskrifter og regler som gjelder for de ulike oppgavene de skal gjennomføre.

Arbeidsmiljø under bygging:

De mest aktuelle forskrifter og veiledninger knyttet til Arbeidsmiljøloven:

• Forskrift om bruk av personlig verneutstyr, b.nr 524	• Vern mot mekaniske vibrasjoner, b.nr. 582
• Bruk av arbeidsutstyr, b.nr.555	• Støy på arbeidsplassen, b.nr. 398
• Forskrift om Graving og avstiving av grøfter, b.nr 151	• Sikkerhetsskilting og signalgivning, b.nr. 526
• Identitetskort (ID-kort) på bygge- og anleggsplasser, b.nr. 589	• Internkontrollforskriften b.nr. 544
• Forskrift om varmt arbeid (sveising etc.), b.nr. 551	• Forskrift om stiger, stillaser, arbeid på tak, b.nr. 500
• Kjemikalieforskriften, b.nr. 566	• Byggherreforskriften b.nr. 534
• Arbeidsplasser og arbeidslokaler, b.nr. 529	

Forurensning:

De mest aktuelle forskrifter knyttet til Forurensningsloven:

- Forurensningsforskriften
- Avfallsforskriften
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442; kap 3 og 4.

Brann- og eksplosjonsvern:

[Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver \(brann- og eksplosjonsvernloven\).](#)

Finnes via Direktorat for brann- og sikkerhet:

- Forskrift av 26. juni 2002 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (Eksplosivforskriften), DSB, best nr 310
- Veiledning til forskrift av 26. juni 2002 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff. DSB, best.nr. 310

5 Mål

Byggherrens mål er at prosjektet skal gjennomføres uten skade på person eller miljø. Dette skal oppnås gjennom god planlegging, organisering og kontroll av byggeplassen, i henhold til intensjoner og regler i ”Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser” (Byggherreforskriften) av 03.08.09

Alle involverte parter må bidra til at målsetningen kan oppnås.

Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø skal prioriteres i alle faser og nivåer av prosjektet på lik linje med tekniske og økonomiske hensyn, og innarbeides i all planlegging og utførelse. Prosjekterte løsninger skal som et minimum oppfølge krav i lover og forskrifter.

Risiko- og sikkerhetsvurderinger skal brukes aktivt som et verktøy for å begrense og kontrollere risiko.

Følgende mål er satt for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø:

Hovedmål:

- Fredrikstad kommune skal oppleves som en profesjonell byggherre og operatør med hensyn til ivaretagelse av helse og sikkerhet
- Anlegget skal tilfredsstille alle myndighetskrav til SHA under bygging.
- Ytre miljø skal ikke påvirkes negativt i gjennomføringsfasen.

Delmål:

Ingen berørte skal utsettes for unødvendig usikkerhet under byggevirksomheten. Ulemper skal minimeres så langt som praktisk mulig og arbeidsmiljøet ved anlegget skal oppleves som sikkert.

Skadehyppigheten på all personell i forbindelse med gjennomføringsfasen skal være:

- Skader med fravær = 0
- Alle mindre skader skal ha en H-verdi på 0¹. Det skal alltid tilstrebes 0.
- Det skal ikke oppstå skader på arbeidstakere for øvrig eller publikum under utbyggingen.

6 Praktisk gjennomføring

6.1 Informasjon

SHA skal være et fast punkt i ordinære byggemåter der byggeleder/KU, evt. verneombudet og byggherrens representant er til stede under behandlingen. Byggemøter avholdes regelmessig etter fastsatt plan.

Følgende temaer vil være naturlig å informere/diskutere under punktet SHA:

- Endringer/tillegg i SHA-planen
- Rapportering og oppfølging av hendelser
 - Skader/ulykker
 - Nesten-uhell
- Handlingsplan ulykker
- ID-kort
- Framdriftsplan og evt. konsekvenser for SHA
- Rapport fra vernerunder
- Andre avvik

Det er viktig med god kommunikasjon på et tidlig stadium med kommune, politi, brannvesen og ambulansetjenesten, slik at livsviktige tjenester ikke hindres unødige. Avsperring, skilting og omkjøring må gjøres kjent for berørte parter.

6.2 Vernerunder

Entreprenørene har ansvar for å gjennomføre vernerunder etter nærmere fastsatt plan. Det skal utarbeides en oversikt over opplegg for vernerunder, beskrivelse av hvem som har ansvaret for gjennomføring og hvem som skal være med. Som hjelp til gjennomføring av vernerunder skal det utarbeides sjekklister. Byggherrens representant deltar på vernerunder etter behov.

Typiske sjekkpunkter er (ikke uttømmende):

• Generell orden, renholdsrutiner	• Elektriske installasjoner
• Sikring av anleggsstedet, skilting	• Maskinvern
• Bruk av personlig verneutstyr	• Sikring av grøfter
• Førstehjelpsutstyr	• Kontroll av løfteredskap
• Brannvern	• Helsefarlige stoffer
• Ytre miljø	• Avfallshåndtering

¹ H-verdi = antall fraværsk dager pr. 1 million arbeidstimer. Hvilket betyr at man kan tillate 0 fraværsskader pr 1. million arbeidstimer på 12 mnd.

Entreprenøren skal ha rutiner for gjennomføring av vernerunder, samt rapportering og oppfølging av påpekte forhold under vernerunder.

6.3 Avvik

Avvik kan identifiseres ved vernerunder, men det er i det daglige arbeid avvik oppstår, og bør oppdages og rapporteres.

Følgende hendelser skal rapporteres som avvik:

- Ulykker som medfører fravær eller medisinsk behandling
- Alle materielle skader og/eller større miljøskader (f.eks. større utslipp av kjemikalier)
- Brudd på eller mangelfull oppfølging av krav i SHA-plan, rutiner, forskrifter eller vernerunderapporter
- Alle hendelser som kunne ha ført til personskade og/eller skade på materiell eller miljø (nestenulykker)
- Manglende skilting eller sikring av området
- Klager fra naboer eller trafikanter

Entreprenøren og de ansatte skal sørge for å registrere og følge opp avvik som oppstår ved deres arbeid. Den enkelte entreprenør kan benytte sitt eget etablerte system for melding av avvik, eller vedlagte forslag til avviksskjema (se vedlegg 1), og har ansvar for å iverksette tiltak. Rapportene tas opp i påfølgende byggemøte. Kopi av avviksskjema leveres til byggherrens representant og KU.

Det må vurderes i hvert enkelt tilfelle om byggherre skal ha informasjon om enkelthendelser. Ved hendelser som medfører alvorlige personskader og hvor arbeidstilsyn og politi vil bli involvert, skal byggherre ha melding så fort som mulig, med rapport over hva som er satt inn av umiddelbare tiltak.

Byggherrens representant og KU skal ha melding om eventuelle besøk fra tilsynsmyndigheter, samt kopi av rapporter/brev fra myndighetene som gjelder forhold på byggeplassen.

Entreprenøren skal ha rutiner for registrering, melding og oppfølging av avvik.

6.4 Konsekvenser ved brudd på bestemmelser

Arbeid eller handlinger som kan få alvorlige konsekvenser for SHA skal stoppes og vurderes umiddelbart. Verneombud har rett og plikt til å stanse farlig arbeid. Uregelmessigheter, uforutsette hendelser og nesten-hendelser eller avvik i forhold til fastsatt IK-system, skal varsles som avvik (se pkt. 6.3).

Byggherrens sanksjonsrett:

Entreprenøren skal rette seg etter pålegg fra byggherren. Dersom entreprenøren eller dennes underentreprenører nekter å utarbeide sikkerhetsrutiner eller etterkomme påbud om tiltak for å hindre at liv og helse settes i fare, kan byggherren stanse dette arbeidet inntil

forholdet er brakt i orden. Dette gir ikke entreprenøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Byggherren kan ilegge dagmulkt pr. dag dersom entreprenøren ikke etterkommer krav/pålegg til fastsatt tid. Ved gjentatte, påtalte brudd på regelverket og etter skriftlig henvendelse fra byggherren til entreprenørens sentrale ledelse, kan byggherren heve kontrakten.

6.5 Sertifikater

Det skal kun benyttes maskiner og utstyr som tilfredsstiller forskriftskrav og som har godkjent CE-merking og nødvendige sertifikater. Personell som skal betjene maskiner og utstyr skal ha nødvendige sertifikater. Sertifikater skal kunne fremvises på forespørsel.

6.6 ID-kort

Alle arbeidstakere som utfører arbeid på byggeplassen skal ha gyldig ID-kort i samsvar med Forskrift om ID-kort på bygge- og anleggsplasser.

7 Krav til gjennomføring av SHA-tiltak i anleggsperioden

Alt arbeid i dette prosjektet skal utføres i henhold til krav i gjeldende lover og forskrifter. Se listen i kapittel 4, men vær oppmerksom på at den ikke er uttømmende. Det forventes at den enkelte entreprenør kjenner innholdet i myndighetskrav og følger disse for egen virksomhet, og at dette kan dokumenteres gjennom eget IK-system.

Følgende hovedaktiviteter skal gjennomføres:

- Etablering av parkeringsplasser med stedlige tilpasninger
- Etablere grøfter for jordbruksdrenering
- Legging av landbaserte ledninger (drenering).
- Massehåndtering
- Løfting av rør og evt. annet byggemateriale.

Infrastruktur for rigg blir etablert av entreprenør.

7.1 Risiko og sikkerhet på anleggsplassen

Det er utført en risikovurdering (grovanalyse) for aktiviteter knyttet til faser i prosjektet. Denne ligger i vedlegg 4. Vurderingen viser at risiko i hovedsak er knyttet til:

(aktiviteter i kursiv vurderes som høyrisikoaktiviteter):

- Håndtering av tunge elementer
 - fall av tunge elementer (lodd og store rør) (personskader anleggsarbeider)
- Adkomstveier og på anleggsplass: påkjørsel biler og anleggsmaskiner – person (personskader anleggsarbeider og 3.person)
- Massetransport: fall av last (personskade anleggsarbeider)
- Maskinvelt – (personskade og materiell skade)
- Riggerarbeider: oljesøl (miljøskade)
- Støy

For arbeid som krever spesiell aktsomhet/medfører høy risiko skal det utføres en “sikker jobb”-analyse (SJA).

Skjemaet i vedlegg 2 kan benyttes. Analysen skal omfatte gjennomgang av arbeidsoperasjonen, vurdering av risikofaktorer, krav til verneutstyr og sikringstiltak. Det skal dokumenteres at analysen er foretatt, og det skal fremgå hvem som har vært med på gjennomgangen, samt dato for utarbeidelse av dokumentasjon. Alle berørte parter skal være tilstede og signere på SJA.

Alle som oppholder seg på anleggsplassen skal som hovedregel benytte vernesko, hjelm og synlighetstøy.

I forbindelse med bruk av farlig redskap må det utvises stor grad av forsiktighet. Kun maskiner, utstyr og verktøy med godkjente sikringsanordninger skal benyttes.

Det må utarbeides rutiner som sikrer at personer ikke beveger/oppholder seg under hengende last. Kun sertifisert løfteutstyr skal benyttes. Det må kontrolleres at løfteutstyret er i orden før det benyttes. (ref. punkt 6.5)

Entreprenøren skal forsikre seg om at de ansatte har nødvendig opplæring og kompetanse for de oppgaver som skal utføres, at nødvendig verne- og sikkerhetsutstyr er på plass og vil bli benyttet. Der hvor det er behov for slikt utstyr, er den enkelte entreprenør også ansvarlig for å gi informasjon om dette, samt påse at andre i nærheten benytter slik beskyttelse - eller eventuelt avsperre området i tilstrekkelig omfang.

7.2 Sikring av anleggsområdet

Entreprenøren må innføre tiltak for å sikre farlige områder på anleggsplassen slik at ingen påføres skade.

Anleggsgjerder skal settes opp etter behov. Entreprenøren må utføre en risikovurdering på hvor det vil være nødvendig å sikre groper/grøfter og andre potensielt farlige deler av anleggsområdet med inngjerding. Åpne grøfter må sikres slik at uvedkommende ikke får tilgang til områdene, og slik at egne ansatte ikke utsettes for risiko knyttet til dette.

Enhver som oppdager mangler i slike sikringstiltak plikter å varsle ansvarlig på anleggsplassen. Den som av hensyn til en arbeidsoperasjon midlertidig må fjerne sikringsanretninger, plikter å reetablere dem umiddelbart etter at arbeidet er ferdig og ikke gå fra stedet usikret.

Entreprenøren skal legge opp arbeidet slik at fremkommeligheten på veinettet i tilknytning til anleggsområdet opprettholdes med minst mulig ulemper for trafikantene. Gående og syklende skal kunne passere anleggsområdet på en trygg måte.

Entreprenøren skal beskrive hvordan områder skal avsperras, og hvordan tilsynet med avsperringer skal følges opp.

7.3 Graving

Alt arbeid i forbindelse med graving og avstiving av grøfter skal skje i samsvar med krav i Arbeidstilsynets forskrift om Graving og avstiving av grøfter, best.nr.151. Entreprenøren må innhente nødvendig gravetillatelse. Entreprenøren har ansvar for å påse at kabelpåvisning blir gjennomført. Det må utarbeides beredskapsrutiner for informasjon og reparasjon som begrenser konsekvenser hvis kabler og rør graves over.

Det er ikke gjennomført geotekniske undersøkelser.

Det skal muligens graves grøfter ned til 1 meters dybde. Entreprenøren må velge metoder og utstyr som minimaliserer risiko for de ansatte. Ved graving av ekstra dype grøfter må det gjennomføres en Sikker Jobb Analyse, se vedlegg 2.

Unngå lagring av masser på grøftekant. Gravemasser skal mellomlagres på anvist område om dette er nødvendig. Det må etableres frisiktsoner ved massedeponi. Det må sikres at maskiner står på fast underlag. Masser må sikres ved transport, og ved evt. tilgrising av veier har entreprenøren ansvar for rengjøring av veinettet.

Det må sperres av fysisk og med fullstendig avsperring i forhold til publikum. Det må sikres trygg passasje.

Det er ikke mistanke om eller påvist forurenset grunn. Dersom man likevel treffer på eller har mistanke om forurenset masse, skal arbeidet stanses og kommunen kontaktes for å avklare tiltak før arbeidet fortsetter.

Entreprenør skal ha rutiner for sikkerhet i forbindelse med gravearbeid. Entreprenøren har det fulle ansvar for at kabler og ledninger i grunnen og luften påvises før arbeid igangsettes, og at de ikke skades under arbeid.

.

7.4 Kjemiske stoffer – støv og gasser

Det skal til enhver tid finnes en oversikt over kjemikalier som håndteres i forbindelse med prosjektet. Alle kjemikalier skal lagres forsvarlig på anvist plass. Entreprenøren skal ha oppdatert stoffkartotek med gyldige SHA-datablader for kjemikalier som er i bruk. Nødvendig verneutstyr skal benyttes.

Støving skal begrenses mest mulig. Det må etableres beredskapsrutiner som ivaretar informasjon og rengjøring hvis det kommer klager fra naboer og forbipasserende.

Entreprenøren skal ha rutiner for håndtering og lagring av kjemikalier, bruk og oppdatering av stoffkartotek (oversikt over kjemikalier som brukes i prosjektet), samt beredskap for å begrense konsekvenser av eventuelle uhell.

7.5 Lagring av materialer og utstyr

Varetransport til anleggsplassen skal alltid avtales, og ingen avlastning får skje tilfeldig. All lagring av materialer og utstyr skal skje forsvarlig og på anvist plass. Materiell skal lagres i nærheten av anleggsområdet. Det må plasseres slik at det ikke hindrer allmenn ferdsel eller arbeidet, og plasseres i trygg avstand fra grøftekanter. Materialer skal sikres

mot fall/valting som følge av f.eks. uventet uvær. Materialer skal ikke lagres ved eller i umiddelbar nærhet av salamanderdammen.

Entreprenøren skal ha rutiner for lagring av materialer.

7.6 Miljøpåvirkning

Fylling av drivstoff skal skje på anvist plass, og det skal benyttes sugepumpe og tette koblinger. Ved eventuell lekkasje stoppes fylling og lekkasje tettes. Melding om dette (på avviksskjema) sendes umiddelbart til byggherrens representant / KU.

Utslipp av kjemikalier er ikke tillatt. All spillolje skal samles opp i godkjente tanker og leveres til godkjent mottaksfirma. Absorbenter skal være lett tilgjengelig.

Eventuell forurenset masse behandles etter egne retningslinjer.

Entreprenøren skal ha rutine for beredskap og opprydning i forbindelse med miljøskadelige utslipp fra maskiner og kjøretøyer m.m.

7.7 Orden og renhold - avfallsbehandling

Anleggsplassen skal til enhver tid holdes ryddig. Dette vil erfaringsmessig øke effektiviteten, sikkerheten og trivselen. Entreprenørene skal holde containere for avfall og sørger for tømming. Dersom entreprenøren etter å ha mottatt skriftlig varsel, ikke holder en tilfredsstillende ryddig anleggsplass, kan byggherren uten nærmere varsel få utført rydding for entreprenørens regning.

Det er ikke tillatt å brenne avfall på anleggsplassen. Etter at anleggsarbeidene er avsluttet, plikter entreprenøren å foreta tilfredsstillende opprydning og reparasjon av hele anleggsområdet. Ved tilgrising av offentlig vei, skal entreprenøren umiddelbart gjøre rent.

7.8 Handlingsplan ved ulykke

Handlingsplanen ved ulykke fremgår av vedlegg 3. Planen skal slås opp i brakkene synlig for alle (f.eks. i spisebrakker og alle kontorbrakker). Informasjon om dette skal gis til alle ansatte på byggeplassen (ref. punkt 6.1).

Den første på stedet skal gi førstehjelp og sørge for varsling etter rutiner angitt i planen.

Entreprenør har ansvar for at handlingsplanen er kjent for alle ansatte som er i aktivitet på området.

7.9 Sluttrapport

I forbindelse med evaluering av prosjektet etter overtakelse, har KU ansvar for å gjennomgå og oppsummere sikkerhetshistorikken ved avslutning av prosjektet. Hensikten er å lære av både positive og negative erfaringer i prosjektet.

En evalueringsrapport bør kunne ut i:

- Systemevaluering (konklusjon)
- Skadestatistikk
- Liste over registrerte avvik
- Liste over eventuelle anbefalte endringer til opplegg og SHA-plan.

8 Vedlegg 1 - Avviksskjema

Anlegg/Avd.: Dato: Avviksnr.: Sign.:	
Beskrivelse av avviket: Skade på: Person: Materiell: Miljø: Annet (brudd på eller mangelfull oppfølging av SHA-krav):	Avvik som skal meldes: ⇒ Ulykke som medfører fravær eller medisinsk behandling ⇒ Alle skader og mindre uhell som krever førstehjelp ⇒ Alle materielle skader og skader på miljø ⇒ Alle hendelser som kunne ha ført til skade på person, materiell eller miljø ⇒ Brudd på eller mangelfull oppfølging av krav i SHA-plan, rutiner eller forskrifter
I tillegg meldes yrkesskader/-sykdommer til folketrygden på RTV-blankett nr. 11.01.A) (Alvorlige skader meldes også til arbeidstilsyn og politi)	
Årsak til avvik: 	
Midlertidig tiltak iverksatt: 	
Utført av: Dato:	
Forslag til løsning for å hindre nye avvik: 	
Avviksskjema sendt overordnede: Dato: Sign.:	

9 Vedlegg 2 – Sikker jobb analyse

SIKKER JOBB ANALYSE
RISIKOVURDERING

Entreprenør:
Jobb:

Start her!

DELOPPGAVER Oppsplitting av JOBB	RISIKOMOMENTER som kanskje foreligger	TILTAK mulig forebyggende tiltak
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Jobbanalysen er gjennomført av:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Dato:
Sign:

10 Vedlegg 3 - Handlingsplan ved Ulykke**FØRSTE MANN PÅ STEDET**

- ☐ Iverksett nødvendig førstehjelp
- ☐ Tilkall nødvendig hjelp
- ☐ Tilkall ambulanse

LEDELSESPERSON

En ledelsespersone på stedet overtar organiseringen av hjelpearbeidet til profesjonell hjelp ankommer. (ansvarshavende, formann, bas)

- ☐ Påse at nødvendig førstehjelp blir gitt
- ☐ Varsle politi
- ☐ Varsle Arbeidstilsynet
- ☐ Beordre telefonvakt
- ☐ Sikre ulykkesstedet
- ☐ Varsle vedkommendes daglig leder
- ☐ Varsle SHA-koordinator
- ☐ Varsle Hovedbedrift

ANNEN VARSLING

- ☐ Varsling til pårørende skal kun foretas av politi, sykehus eller daglig leder
- ☐ Varsling til media skal gå via myndigheter, byggherre og daglig leder

VIKTIGE TELEFONNR.:

Ambulanse:	113
Politi / Redn.sentral:	112
Brann:	110
Arbeidstilsynet Østfold og Akershus:	815 48 222
Hovedentreprenør:	
Byggelederbrakke:	

FØRSTEHJELP:

- PUST - Sikre åpne luftveier
 - Benytt event. munn mot munn metode
- PULS - Kontroller om hjertet slår
 - Benytt event. hjertekompresjon
- BLOD - Stans store blødninger

11 Vedlegg 4: Skjema – Mulige hendelser

Hendelse nr.	Vurdering av spesielle risiki	Nei	Ja	Aktiviteter
1	arbeide hvor personer kan bli utsatt for ras eller synke i gjørme (graving)		X	Arbeid i grøfter ned til 1 meter.
2	arbeid hvor personer kan bli skadet ved fall (store høyder, tak, åpninger)		X	Fall i grøft (1m)
3	arbeid hvor personer kan bli skadet av skarpe gjenstander, fallende gjenstander, arbeid med montering av tunge elementer		X	Prefabrikkerte kummer, rørdeler, lodd, etc.
4	arbeid som utsetter personer for kjemiske eller biologiske stoffer (støv, gasser, aerosoler)	X		Asfaltering, rensing og desinfisering av rør. Sprengning
5	arbeid med ioniserende stråling som krever at det utpekes kontrollerte eller overvåkte soner	X		
6	arbeid nær høyspentledninger	X		Må sjekkes
7	arbeid som innebærer risiko for drukning	X		Undervannsarbeider, båtkjøring ved posisjonering og sanking av ledningen m.m.
8	arbeid i sjakter, underjordisk masseforflytning, arbeid i tunneler	X		
9	arbeid som innebærer bruk av dykkerutstyr	X		Undervannsarbeider
10	arbeid i senkekasser der luften er komprimert	X		
11	arbeid som innebærer bruk av sprengstoff	X		Aktuelt ved sprengningsarbeider i grøft.
12	arbeid i og med stillaser	X		Ved oppføring av pumpehus.
13	arbeid i og nær trafikkert spor	X		
14	arbeid i og nær trafikkert vei		X	
15	arbeid i og nær trafikkert fotgjengerareal	X		Fotgjengerfelt og GS-vei
16	arbeid nær tredjeperson		X	Naboer til prosjektområdet
17	varmt arbeid (sveising, lodding etc.)		X	Sveising av rør, etc.
18	arbeid med farlig redskap		X	Hele anleggsarbeidet
19	tetthetsprøving av rør	X		Gjøres av entreprenør
20	arbeid med forurensset masse, spesialavfall		(X)	Ukjent om det er forurensede masser. Beredskapsplan blir utviklet for å ta evt. forurensede masser man evt. støter p. Gammel asfalt leveres til godkjent mottak.
21	rydding av tomt		X	Grøftetrasé og riggområde
22	arbeid som medfører støy		X	Vanlig anleggsstøy og støy ved eventuelle sprengninger.